

FJERKRÆNYT NR. 26

DECEMBER 2015

AKTUELT NYT

Af
Chefkonsulent, slagtekyllinger
Jette Søholm Petersen
M: +45 2171 7715
E: jtp@seges.dk

Kære Fjerkræproducent

Du og din familie ønskes en glædelig jul og godt og lykkebringende nytår!

Med årets sidste FjerkræNyt får du også en frisk kalender for 2016, der er fremstillet med støtte fra økonomi-, miljø- og produktionskonsulenter i DLBR og SEGES, som har specialiseret sig i fjerkræ. Vi håber du vil bruge kalenderen i forrummet / kontoret på din bedrift. Sig til hvis du har brug for flere eksemplarer.

BUSINESS CHECK I 2016

Husk at tilmelde dit 2015 regnskab til Business Check. Det gode ved business check hæftet er, at det gør det muligt at sammenligne driftsgrensresultater for producenter med ens produktionsgren.

Visse dele af Business Check Ægproduktion 2014 levede desværre ikke op til brugernes forventninger. Det skal der rettes op på. Sammen med Dansk Erhvervsfjerkræ samlede SEGES fire ægproducenter og de involverede økonomikonsulenter til en grundig gennemgang af, hvad der skal til, for at Business Check Æg bliver mere brugbart. I januar 2016 udsender SEGES en Business Check Fjerkræ vejledning til regnskabskontorer og landmænd. Sidst men ikke mindst gennemgår business check rapporten et kvalitetstjek i erfagruppen for fjerkræøkonomikonsulenter

samt hos udvalgte fjerkræproducenter inden den offentliggøres.

Business Check for Slagtekyllinge- og Rugeægproduktion fungerede fint i 2015 med tæt på 50 deltagere, og det oprettes også i 2016.

Økologiske slagtekyllingeproducenter opfordres til at deltage i 2016. I 2015 manglede vi kun to regnskaber med økologiske slagtekyllinger for at nå op på det deltagerantal, der skal til for at oprette et business check.

Sidste tilmeldingsfrist er den 1. maj 2016, fx ved en økonomikonsulent, som du finder på årets fjerkrækalender.

SLAGTEKYLLINGER

Af
seniorkonsulent
Martin Nørregaard Hansen
M: +45 3092 1784
E: mno@agrotech.dk

VERA TEST AF LUGT OG AMMONIAK-EMISSION FRA SLAGTEKYLLINGEHUSE MED OG UDEN BRUG AF VARMEVEKSLER

AgroTech har i perioden fra august 2014 til august 2015 undersøgt lugt og ammoniakemissionen fra slagtekyllingehuse med og uden brug af varmevekslere.

Undersøgelsen er gennemført som en såkaldt VERA test, som stiller specifikke krav til målemetoder, testomfang og verifikationsprocedure. Undersøgelsen er gennemført på to slagtekyllingebedrifter over et år ved sam-

tidige målinger af lugt og ammoniakemissionen fra slagtekyllingehuse med og uden brug af Agro Clima Unit varmevekslere.

Undersøgelsen er afsluttet og resultaterne er samlet i en testrapport, der beskriver undersøgelsens metoder og resultater. I henhold til de fastlagte krav til verifikationsprocessen skal testens metoder, resultater og konklusioner evalueres af et eksternt ekspertpanel under verifikationsenheden ETA-Danmark, før undersøgelsens resultater kan publiceres. Dette forventes at være på plads februar 2016.

Undersøgelsens resultater kan derfor endnu ikke offentliggøres i detaljer. Det overordnede billede er dog, at brugen af varmeveksler reducerer ammoniakemissionen fra kyllingehuse, mens brugen af varmevekslere ikke har signifikant effekt på lugtudledningen.

Udover effekten af brug af varmeveksling i kyllingehuse, har undersøgelsen bestemt udledningen af lugt og ammoniak fra kyllingehuse med henblik på, at kunne tilvejebringe opdaterede emissionsfaktorer for slagtekyllingeproduktion. Disse resultater vil tilsvarende blive publiceret i forbindelse med rapportens endelige afrapportering, efter at verifikationsprocessen er afsluttet.

Undersøgelsen er støttet af Fjerkræafgiftsfonden og Rokkedahl Energi.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

Se Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

STØTTET AF
fjerkræafgiftsfonden

MILJØ

Af
Miljø- og projektkonsulent
Inger Knude Aagaard
M: +45 3035 1793
E: ika@khl.dk

ØKOLOGISK INVESTERINGSSTØTTE 2015

Der er åbent for ansøgninger om økologisk investeringsstøtte. Puljen har åbent frem til 12. januar 2016. Herefter bliver ansøgningerne behandlet og prioriteret og Naturerhverv forventer at sende afgørelser ud i april.

Det er et krav, at du er økolog eller har søgt om økologisk autorisation for at komme i

betragtning til tilskud denne pulje. Der er i alt 40 millioner kr. til fordeling. Heraf er de 16 millioner kr. reserveret til fjerkræ. Der er lavet en endelig liste over hvilke teknologier, der kan søges tilskud til, og der kan højest søges om tilskud til 10 teknologier i en ansøgning. Der skal investeres mellem 100.000 kr. og 5 millioner kr.

Du kan godt søge om tilskud til teknologier inden for forskellige indsatsområder fx får/ged, fjerkræ og planteavl. Loftet på investeringer for 5 millioner gælder pr. CVR.nr., mens mindste kravet om investeringer på 100.000 kr. gælder pr ansøgning. Der skal laves en ansøgning pr. indsatsområde.

For fjerkræ kan der søges til følgende teknologier:

- Rovdyrssikring af omfangshegn om udearealer
- Robotudmugning
- Specialudstyr til græsklipning under hegn
- Sensorovervågning af lagre
- Kameraovervågning af husdyr
- Automatiseret udfodringsteknik til grovfoder
- Foderblandingsanlæg
- Flytbare intelligente hønsehuse og folde
- Automatisk vægt og staldcomputer
- Afskalningsanlæg til optimeret fodring
- Transportvogne med eller uden mobil fangfold
- Overdækning af gyllebeholder
- Gårdbiogasanlæg
- Strølesesplanlæg – hængebane til dybstrøelse
- Frostfri vandforsyning, med eller uden solceller

KONSUMÆG

Af
konsulent
Niels Finn Johansen
M: +45 2171 7768
E: nfj@seges.dk

BILLIGERE FODER MED AFSKALLET HAVRE

Erfaringer fra praksis viser, at æglæggende høner fungerer fint med et foder, der indeholder havre. Spørgsmålet er hvor meget havreandelen i foderet kan øges, hvis havren afskalles og får et højere næringsstofindhold.

Et landsdækkende økologisk markforsøg i 2015 med 16 forskellige havresorter har vist, at flere havresorter får et proteinindhold, når de afskalles, som ligger over hvedens proteinindhold (se tabel 1). Sorter som Dominik, Belinda, Fatima og Matilda indeholder 14–15 % protein efter afskalning.

Et eksempel fra praksis

Jan Volmar, økologisk ægproducent med 12.000 høner indkøber en koncentreret tilskudsfoderblanding, har eget korn (blanding), eget lucernegrønmelet og har mulighed for at tilsætte afskallet havre. I tabel 2 ses betydningen af at tilsætte 25 % afskallet havre i Fase Ægstart og i Fase I, dels på foderets sammensætning, og dels prisen pr. 100 kg.

Tabel 2 viser, at tilsætning af 25 % afskallet havre til Fase Ægstart sænker prisen med 19,90 kr. pr. 100 kg. I Fase I er besparelsen noget mindre, kun 8,52 kr. pr. 100 kg.

Tabel 1. Næringsstofindhold i almindelige kornsorter og afskallet havre

	Afsk. havre Dominik*	Havre**	Hvede**	Byg**	Majs**
Energi, MJOE/kg	15,1	10,2	12,6	11,3	13,2
Råprotein, % (85 % TS)	11,7	8,7	9,5	9,2	8,4
Fedt, %	8,9	4,5	2,1	2,6	4,0
Stivelse, %	54,4	40,0	60,0	51,0	60,0
Methionin, % i råprotein	1,7	1,6	1,6	1,6	2,1
Cystin, % af råprotein	3,0	2,7	2,4	2,2	2,2
Lysin, % af råprotein	4,2	4,2	3,0	3,6	2,9

*Økologiske Landsforsøg 2015, Darran A. Thomsen

** Tabelværdier, Bønsdorff Petersen, 2008

Tabel 2. Optimering af æglæggefoder med og uden afskallet havre

	FASE ægstart		Fase I		
	Pris, kr./100 kg	Uden afskallet havre	Med afskallet havre	Uden afskallet havre	Med afskallet havre
Tilskudsfoder	591,00	37,0 %	32,0 %	22,0 %	20,0 %
Kornblanding*	215,00	56,0 %	36,0 %	70,0 %	47,0 %
Afskallet havre	211,00***	0,0 %	25,0 %	0,0	25,0 %
Luzernemel	300,00	3,0 %	3,0 %	4,0 %	4,0 %
Foderkridt**	80,00	4,0 %	4,0 %	4,0%	4,0 %
Blandingens pris, kr./100 kg		351,27	331,37	295,72	287,20

* Består af 29,6 % vårhvede, 22,6 % ærter, 6,0 % havre og 41,8 % byg

** Supplerende calciumforsyning sker ved tildeling af skaller på strøelsen.

*** Prisen på havre = 168,88 kr. pr. 100 kg. Pris efter afskalning = 211,00 kr. pr. 100 kg.

ARBEJDSMILJØ

Af
arbejds miljøkonsulent
Christina Edstrand
M: +45 4055 9747
E: cae@seges.dk

PAS PÅ NÅR DU KLATRETR OP

På fjerkræbrug er der en del arbejdsopgaver, der kræver, at ansatte skal arbejde i højden. Det kan eksempelvis være arbejde på tag, ved rengøring af skorstene eller reparationer på taget.

Arbejde på tage udgør en stor risiko for arbejdsulykker. Derfor er det vigtigt at lave en risikovurdering for den opgave, man står overfor. Arbejde på tage omfatter bl.a. reparation, rengøring, vedligehold og eftersyn samt snerydning om vinteren.

Tagets alder og tilstand bør tages i betragtning. Vind og vejr kan have ødelagt tagets bæreevne, områder på taget kan være skrøbelige bl.a. ved ovenlysvinduer og tagplader, hvor solen skinner mange timer dagligt. Det er ikke altid disse steder er synlige.

Der stilles i arbejdsmiljølovgivningen krav om sikkerhedsforanstaltninger, ved arbejde fra 0,5 meter over terrænen, men der er særligt fokus ved arbejde 2 meter over terrænen. Sikkerhedsforanstaltninger kan eksempelvis være rækværk, stillads, faldsele og anvendelse af lift eller mandskabskurv.

Fald fra tagflade; der skal sættes rækværk op, der har den fornødne styrke, så de kan

standse fald af personer. Fx er der risiko for at falde ned fra tagudhæng, gavle og kanter.

Fald gennem tag; der skal sikres mod nedstyrtning gennem huller og ovenlys i tagfladen. Det kan gøres ved at afdække området eller anvende tagstier, gangbroer og sikkerhedsnet. Gå kun op på taget hvis det er sikkert at gå på. Overvej om arbejdet, eller noget af arbejdet kan udføres nedefra, eksempelvis fra en lift eller gangbro.

Gode råd:

- Fortæl mindst én anden person på bedriften, at du arbejder i højden. Aftal at være i jævnlig kontakt
- Instruér uerfarne medarbejdere i hvilke sikkerhedsforanstaltninger de skal tage, når de arbejder i højden
- Få evt. en professionel til at vurdere tagets tilstand, tag ikke chancer
- Nødvendigt sikkerhedsudstyr anvendes uanset hvor kort tid du færdes på taget
- Der skal være en god sikker adgangsvej op til taget

Eksempler på krav til sikkerhedsforanstaltninger opdelt efter taghældninger findes her: http://www.barjordtilbord.dk/Files/Billeder/BARjobo/Faktaark%202015/Krav_taghaeldninger_a3_070915.pdf

Faldulykke fra tag

Under besigtigelse af porøse tagplader kommer en medarbejder slemt til skade. Som refleks for at afværge et fald træder han på en af de tagplader, han lige har skruet løs. Han glider 2,7 meter ned af taget og lander på højre ben. Han knuser hælen, får brud på lårbenet 3 steder og brud på hoften.

Hælen er så slemt knust, at den ikke kan sættes sammen. Stål og skruer i lår og hoft skal sidde der for altid. På grund af skaden vil han have smerter og gangbesvær med halvhed resten af livet.

Han skal gå med specialsko og tage smertestillende medicin resten af livet. Hvis han var landet på ryggen eller med hovedet først, kunne han være død eller have brækket ryggen og være blevet lam.

Hvis der havde været monteret en skærm ved tagkanten, kunne ulykken være undgået.

Se pjecen "Sikkert arbejde i højden" her: http://www.barjordtilbord.dk/Files/Billeder/BARjobo/JAU%20-%20Branchevejledninger/2015/Sikkerhed_Arbejde_hoejden_Vejledning_130815.pdf

KONSUMÆG

Af
konsulent, dyrlæge
Susanne Kabell
M: +45 2171 7742
E: ska@seges.dk

NY BRANCHEKODE

Første januar 2016 træder Danske Ægs "Branchekode for det Danske Æg" i kraft.

Branchekoden beskriver god produktionspraksis for ægproduktionen i alle led fra

daggammel forældrekylling til afhentning af konsumæg hos ægproducenten. Når man som medlem af Danske Æg følger retningslinierne i branchekoden, kan æggene mærkes med Danske Ægs logo, et brand der sikrer forbrugerne et produkt med en meget høj grad af fødevarer sikkerhed og dyrevelfærd.

Ægpakkerne er ansvarlige for at ægproducenterne kommer igennem en audit i løbet af 2016. SEGES konsumægkonsulenter Niels Finn Johansen og undertegnede tilbyder ægproducenterne hjælp og rådgivning med henblik på at sikre, at man kan leve op til kravene i branchekoden.

KONSUMÆG

Af
konsulent
Niels Finn Johansen
M: +45 2171 7768
E: nfj@seges.dk

INFO-MØDE

FJERKRÆVELFÆRD OG OPDRÆT AF KYLLINGER VED BRUG AF KYLLINGEMØDRE

Mødet afholdes hos:

Jyden Bur A/S, Idomvej 2, 7570 Vemb

Tidspunkt: 19. januar 2016 kl. 14.00 – 18.00

Deltagelse er gratis og alle er velkomne

DAGENS PROGRAM (foreløbigt)

Kl. 14.00	Ankomst og kaffe og kage
Kl. 14.15	Velkomst, præsentation af dagens program v. direktør, Jens Agergaard, Jyden Bur
Kl. 14.30	Velfærd hos fjerkræ af æglægertype v. forsker Anja Brinch Riber, Aarhus Universitet
Kl. 15.00	Brug af kunstige kyllingemødre i opdræt af kyllinger – Projektet v. Anja Brinch Riber, Aarhus Universitet – Beskrivelse af kyllingemødre, v. Jens Agergaard, Jyden Bur
Kl. 15.45	Pause, forfriskning og networking
Kl. 16.00	Jyden Bur og firmaets produkter v. Jens Agergaard, Jyden Bur
Kl. 17.00	Kyllingemødres potentiale i dansk fjerkræproduktion v. Konsulent Niels Finn Johansen, SEGES Økologi
Kl. 17.30	Afslutning og aftensmad

Tilmelding senest den 15. januar 2016 til Jette Hallenberg tlf. 8740 6646 eller e-mail: jxc@seges.dk

SLAGTEKYLLINGER

Af
Chefkonsulent, slagtekyllinger
Jette Søholm Petersen
M: +45 2171 7715
E: jtp@seges.dk

TEMADAG

OPSTART AF ALTERNATIV/ØKOLOGISK SLAGTEKYLLINGEPRODUKTION

SEGES og KHL inviterer til temadag om alternativ/økologisk slagtekyllingeproduktion mandag d. 1. februar 2016 fra kl. 10–15 hos SEGES, Agro Food Park 15, 8200 Århus N.

Målgruppen er landmænd og andre med interesse for alternativ slagtekyllingeproduktion.

Programmet indeholder ny viden om, hvordan man kommer i gang med denne produktionsform, regler, krav til stalde, udeareal, økonomi, afsætning mv.

Nærmere oplysninger om program og pris fås ved Jette Søholm Petersen, tlf. 2171 7715 eller Palle Vinstrup, KHL, tlf. 4028 5545.

ERFA-GRUPPERNE VEDRØRENDE SLAGTEKYLLINGEPRODUKTION

har plads til nye medlemmer. Sig til hvis du eller din medarbejder er interesseret i at mødes med kolleger for at sammenligne produktionstal og dele viden om nye praktiske løsningsmuligheder i stalden.

Alle møder foregår hos slagtekyllingeproducenter rundt i landet og omfatter et staldbesøg – enten fysisk eller via billeder.

I 2016 er vi klar til at oprette en ny erfagrube for økologiske slagtekyllingeproducenter.

HUSK FJERKRÆKONGRESSEN

I VINGSTED HOTEL & KONFERENCECENTER DEN 1. OG 2. MARTS 2016